

MAGYAR VILÁG

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II. KER., FŐ-UTCZA 4. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM ADUNK VISSZA.

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 10 K. Negyedévre 2:50 K.
Félévre 5 K. Egyes szám ára 20 fill.

FŐSZERKESZTŐ:
DR. DEMJANOVICH EMIL
(telefon-száma: 57-70)

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS:
LAMPÉRTH GÉZA

FELELŐS SZERKESZTŐ:
CSUDÁKY BERTALAN
(telefon-száma: 41-24)

TARTALOM: Drohobeczky Gyula: —ts. — Virágének: *Irisz*. — Az anya: *Szabó Jenőné*. — A Felvidék fürdői és ásványvizelepei (négy illusztrációval) III.: *Dr. Hankó Vilmos*. — Vadvirágok: *Mailand Oszkár*. — Rákosi Jenő: *Ór*. — Irodalom — A hétről. — A szerkesztőség üzenetei. — Egyről-másról — Hirdetések.

Drohobeczky Gyula.

A magyar parlament szintere egy új harcossal gazdagodott az elmúlt napok egyikén. Az új harcos, akinek fegyvere az evangéliumi szeretet, a görög katolikus világ egyik főpásztora, a kőrösi püspök, *Drohobeczky Gyula*.

Kicsoda ez a horvát főpap, a magyar közvéleménynek csak egy beavatott része tudta eddig. De aki ismerte, tudta azt is, hogy *Drohobeczky Gyula*, a nagy történelmi tudásáról, közjogi képzettségéről ismert egyházi férfiú, mindenekfelett magyar érzésű ember.

A magyar parlament életének és a magyar nemzet történetének egy ragyogó fejezete nyílt meg a közel-múlt napokban. A nemzet történetkönyvében ezt a fejezetet a kőrösi püspök, *Drohobeczky Gyula* ütötte fel. Nagyjelentőségű, történelmi pillanat volt az, amikor az országgyűlés alsóházának jobb mezején a szélső jobb padsornak negyedik padjában felállott egy lilaszínöves, piros arcú, csillogó szemű főpap és emelkedett érczes hangon, amely mély viszhangot vert a csillogó márványfalak és aranyos csúcsívek alatt, beszélni kezdett a magyar-horvát testvériségről. Minden szó úgy hangzott el a nemes főpap ajkáról, mint a harangkongás, mely ünnepet hirdet. Mintha a múlt idők békés szelleme

suhant volna végig a törvényhozáson, azoké a szép, dicsőséges múlt időké, amikor a Duna és Dráva táján igaz testvéri szeretetben élt egymással a két vitéz nemzet, a *magyar* és a *horvát*.

Drohobeczky Gyula
kőrösi püspök.

Nem volt a magyar törvényhozás termében egyetlen ember, aki nem érezte volna, hogy egy új történelmi korszaknak nyitott rést a szeretet szavának kaputdöntő bárdjával ez a fenkölt lelkű, meleg szívű Botond, aki papi ruhában úgy állott ott az egész Ház dörgő tapsai között, mint az új testamentumot hirdető apostol.

A nagy parlamenti sikerek zajos és káprázatos szcenériái között a lelkek öllekezésének pezsgő mámorában iktatta be tehát *Drohobeczky püspök* a magyar és horvát nemzet történetkönyvébe történelmi dátumnak azt a napot, amikor ő a magyar-horvát barátságának és testvériségnek ígéjét először hirdette.

Először a magyar parlamentben. De, hogy *Drohobeczky Gyula Szt. István* koronájának mindig az a hű fia, mindig az a lelkes, ékesszóló pásztor volt, azt fennlen hirdeti az ő múltja, amely egy szép, harmónikus, tartalmas, eszményi életnek gyönyörű fejezete.

Drohobeczky Gyula azzal, hogy a magyar parlamentben fölfedte nyolcz századnak történelmi tanúságát, amely a maga nagy, kifejezhető igazságaival

hirdeti a magyar-horvát testvériség természetes, vér-szerinti legalitását és a nemzetéltre kiható üdvös eredményeit, csak eljutott életének ahoz a lépcső-fokához, amely a kiváltságos férfiakat a közéleti és társadalmi munka nemes harcát hirdető nyitott kapuju Janus-templomába vezeti. Örvendjünk, hogy egy ilyen kiváló képességekkel megáldott, nagy koncepcziójú férfiú a maga magasztos egyházi hivatásán kívül megtalálta a maga állampolgári életében is azt az igazi, széles perspektívájú tért, ahol az államgondolat, az emberiség és a két rokonhivatású s a história szálaival összekötött nemzet javára munkálkodhatik.

S mi magyar görög katolikusok kétszeresen örvendzünk, hogy épen a mi egyházunk kebeléből való az a kiváltságos elme, aki a nemzetéltnek történelmi jelentőségű új politikáját kezdeményezte és a maga ihletett lelkével rávilágított a szeretetnek arra az útjára, amelyen úgy a magyar, mint a horvát nemzetnek csak virágok teremhetnek. Mi, akik e lap hasábjain a szép, az igazán üdvözítő magyar világot hirdetjük, lelkesülten üdvözljük hitben is testvérünket, a lelkes kőrösi püspököt a maga történelmi missziójának induló állomásán. —*ts.*

Füzdőre utazó közönségünket kérjük, hogy címüket jó előre sziveskedjenek velünk közölni, hogy a lap szétküldése pontosan történhessék.

Virágének.

Árad édes illat,
Nyilik száz virág —
Szellő rózsát ringat...
Oly szép a világ!

Zengnek, szállnak hozzám
Lágy melódiák —
Nekem te vagy, Rózsám:
Dal... illat... virág...

Irisz.

☞ «Ha valaki durván megbánt bennünket, zugóldás nélkül fogadjuk szeretetünk védelmébe, minél több gonoszság ered tőle, annál több szeretetben részesítsük.»
(*Buddhista.*)

☞ «A bölcs jótéteménnyel boszulja meg a sértést.»
(*Chinai.*)

☞ «A rosszat jóval viszozozd; gyűlölet sohase szüntethet meg gyűlöletet, hanem csak a szeretet.»
(*Hindu.*)

☞ «Durvaságot szelidséggel, gonosztságot jóssággal fogadjunk, gyöngéd kéz még az elefántot is hajszálon tudja vezetni. Szelidséggel felel ellenségednek. A békének ellenszegülni vétek.»
(*Perzsa bölcs*)

Az anya.

Irta: *Szabó Jenőné.*

Eltemették. Földben pihen a kenyérkereső. Egy kislány szemű, halvány asszony némán bámul az üres ágyra, hol még néhány nap előtt ott feküdt a család fentartója, kenyéradója. A halál szomorú látogatása még ridegebbé tette annak a nyomorúságos, sötét zugnak levegőjét, hol az árván maradt kis család dideregve kuporgott. A kályhából régen kialudt a tűz, nincs mit rátenni. Egy kopott, rozoga lámpa ad némi világosságot a hideg szobának. Szalmazsákon, mely ágyul szolgál, ül az özvegy, szorosan keblén tartva kisebbik gyermekét, míg a másik, egy nagyobb fiú, csendesen szunnyad rongyos kendők és pokróczdarabokkal betakarva. Alszik mindkét gyermek, csak az anya virraszt kétségbeesett, halálra rémült arcza. — Mit ad gyermekének enni, ha felébred? . . . Már szinte hallja, amint a nagyobbik kérés-követelőn kenyérért esd: «Anyám, éhes vagyok!» — és neki nincs egy garasa, a min kenyeret vehessen! — Éles fájdalom szorítja össze szívét, halvány, beesett arczán vonaglik a rémes félelem, aggodás; forró könnyek futnak rajta végig s ráhullanak gyermeke fejére. Az a kis fürtös fejecske meg boldogan pihen az anya meleg kebelén. Szegény kis gyermek, ő mosolyog álmában, míg az anya könnye áztatja a kis szendergő felhőtlen homlokát.

Egy gyűrött újságpapír hevert a földön, rajta az elmúlt vacsora maradványa: néhány kenyérhaj. Az asszony gyengéden letette gyermekét és lehajolt a kenyérért, a papirost felemelte és kezeivel kisimította. Ekkor megakadt tekintete egy néhány soron, mely vastagabb betűvel volt nyomtatva. A mennyire könnyes szemével bírta, kibetűzte. Görcsösen szorította össze a papirost, szemei sötétlen meredtek rá — agyában valami rémes gondolat villanhatott meg, mert felkiáltott: «Nem, soha!» Újra rámeredt szeme a papirosra. A betűk táncoltak szeme előtt — az a kis hír szinte delejes erővel vonzotta, hogy olvassa el még egyszer . . . És olvasta: «Egy előkelő, gyermektelen házaspár örökbe fogad egy 2—5 éves leánygyermeket — 1000 korona végkielégítés ellenében».

Ezer korona — mily összeg! — Volna kenyér, kis cipő, meleg ruha! De csak egy pár cipő, egy ruha, mert két gyermek közül az egyiket más, idegen kéz venné gondjaiba. Így rongyos, éhező mind a kettő, úgy volna mindegyiknek meleg ruhája és puha, lágy kenyerre, az ő beesett, halvány arcza is egy kis életet, színt kapna. — De melyik lenne az az áldozat?! Melyik gyermekétől váljon meg, hogy a másikat megmentse? A nagyobbik, egy okos szemű, 5 éves fiúcska, ki már hasznára is tud lenni az anyjának, ki már gondolkozni, beszélni tud, most már nem csak gyermeke, vigasztalója, bátorítója is neki. — A kisebbiket? — azt a gügyögő kis ártatlanságot, a ki az «anya» szónál még nem tud egyebet kiejteni? — Ezt a rózsás arczú kis leányt, kinek kővér kis testét a nyomor még nem viselte meg, ki oly mosolygó arczocskával pihen ott az anya kebelén! — Attól váljon meg? . . . Nem — soha!

Igy kiáltott a halvány asszony s még szorosabban szorította szívéhez azt a kis jószágot, míg tekintete bánatosan a mellette alvó fiún pihent.

— Mi lesz belőlünk, elpusztulunk! . . . s szíve összorult a két gyermek láttára. A jó Isten segítség! dolgozni fogok vagy koldulni, de gyermekeimtől nem válok meg soha!

Az átvirrasztott éjszakára hideg, ködös reggel következett. Felébredtek a szegény gyermekek, reggelire odaadta nekik a tegnap estéről maradt kenyeret, a kisebbiket gondosan bepólyálta, a fiúra ráadta az összes felvehető ruhát és kendőt s elindult velők a rideg, ködös utcára

koldulni, kenyeret szerezni. A jószívű emberek szánakozva mentek el a halvány arcú asszony előtt s egyik-másik sietve dobott néhány fillért a kis fiú kinyújtott kezébe.

— Mára meg van a kenyerünk — mormogta — de holnap? Munkára nem lehet kilátásom, hová helyezem két gyermekem? — Megszerezte az esti újságot és árulták együtt hárman nap-nap után.

Egy este a fiúcska könnyes szemekkel nézett anyjára és kis kezével a nyakát tapogatta.

— Anyám, fáj itt, nagyon szúr. — ljedten vizsgálta az anya beteg fiát s rémülve látta, hogy a gyermek teste forró, sovány kis arczán a lázrózsák gyúltak ki, szemei fényltek.

— Teremtő Atyám — csak betegségtől óvj meg, elviselünk minden nyomort, csak egészséget adj!

De a kis fiú mind rosszabbul lett, a láz emésztette sovány kis testét, melle hörgött s minden perczen mintha meg akarna fulladni. Szegény asszony tétlenül nézte drága betege vergődését. Orvosságra nem volt pénze, a nélkül pedig el fog pusztulni. Nagy fájdalomában egy szivettépő gondolata támadt... Felkapta kis leányát, begöngyölgette, a beteg fölé hajolt s szemeiből a fájdalom könnyei hullottak, halkán sutogta: lesz orvosság, drága gyermekem, lesz minden, csak te légy egészséges. A beteg gyermekre zárta az ajtót és elrohant karján az örökké mosolygó arcú kisdeddél. Lázás sietséggel ment utcázáról utcázára, míg elérte kitűzött célját. Egy előkelő magánházba nyitott, hol kívánságára az úrnó elé vezették.

— Mit kíván, jó asszony? — kérdezte az ajtóban megjelenő szelíd, jóságos arcú fiatal úri nő — s részvétellel nézett végig az előtte remegő, kislirt arcú halvány asszonyon és kíváncsian vizsgálta azt a begöngyölt valamit, a mit az oly szorosan tartott kebelén.

— Gyermeket... a gyermekemet... akarom... odaadni... pénz kell — mert a másik meghal... és fuldokló zokogásba fakadt, a mint az utolsó szót kijejtette.

— Szegény jó asszony — és ezt a kis csöppséget ide adja, hát meg tudna válni tőle? — Óh, milyen szép gyermek! Ilyenre vágytam én is, de, fájdalom, nekem nincs... és itt szép, szelíd arczán egy borús árny vonult végig — azért akartam már régen egyet örökre fogadni. Milyen boldog vagyok, mennyire fogom szeretni ezt a kis leányt!

Odanyúlt, hogy kivegye az asszony kezéből, de az egy pillanatra még görcsösen szorította szívéhez és azután lehanyatlottak karjai, egy fájó hang tört ki belőle:

— Anikó, édes kis magzatom!... Átnyújtva a gyermeket, zokogva rogyott egy székre.

Az új anya egy szép bársony karosszékbe tette le a gyermeket, ki tágra nyílt szemekkel bámulta a sok fényes, színes holmit s igen meglepődöttnek látszott új otthonában.

— Ne sírjon, jó asszony, itt jó helyen lesz a kicsike, a maga kis fia meg felgyógyul s magának is lesz gyermeke. Most pedig siessen, vegyen neki orvosságot. Az összeget pedig, a mit gyermeke ellenében kap, kifizetjük a legközelebbi napokban. Egylőre itt van egy kis összeg — és egy bankjegyet nyújtott át, a mit a halvány asszony reszkető kezekkel dugott keblére.

Ahhoz nem volt ideje, hogy a kis gyermektől elbúcsúzzon, csak ennyit rebegett:

— Igen köszönöm, — és lehajtott fejfel távozott.

*

— Kis piczi Anikó, gyere, felöltözzünk szép ruhába... no ne sírj, kis madárkám... Anyuka itt van, az az Anyuka elment — az már nincs többé...

A fiókokból előkerültek a már régen előkészített ruháskák, finom csipkés ingecskék, szalagcsokros czipők.

Sietve, kipirult arcczal kezdte mosdatni, fésülni, öltöztetni: az ő kis leányát!

— Milyen szép baba lesz belőled — még a kis körmöcskédet is levágjuk... így ni... még egy kis szalagot a szőke fűrtöcskébe és teljes díszben várjuk haza Apukát... mert az is lesz neked, piczi Anikó. Tudsz már beszélni?... mondd szépen Apuka... Anyuka... No ne vess már egy kicsit, kis baba... vagy persze, talán éhes vagy, úgy-e? — gyere, kapsz tejeckét, puha kalácsot...

*

A szalmazákon ott térdel a halvány asszony, remegő szívvel lesi fiának minden mozdulatát. Könyveitől nem is látja, csak keze érzi forró, tüzes testét s hallja hörgő lihegését. Az orvosság már elfogyott és még nincs jobban. A gyermek felnyitotta szemét, ránéz anyjára és megszólal

— Anyám, mesélj nekem a kis angyalokról, kik az égben vannak!... és az anya mesélt... míg szívét majd megrepesztette a fájdalom.

— Kis Anikó hol van? Anyám, ülted mellém a kis Anikót!

— Drága fiacskám, Anikó nincs itt, elment, hogy te egészséges légy.

— Az égbe ment?

— Nem... nem, csak feküdj szépen, visszahozom, igen, igen, kis fiam... és fuldokló zokogásba tört ki a szegény asszony.

— Óh, tudom, hogy az égbe ment — susogá a kis fiú — Anyám, én is szeretnék oda menni...

— Teremtő Atyám, ne vedd el gyermekem, — rebegett kétségbeesetten az anya. A kis fiú pedig az Anikó nevét sutogta.

— Jaj de szép! — Hangzik a lázas gyermek ajkáról... Anyám... Anikó!... és örökre lezárta ajkait.

— Jön Anikó, jön kis fiam s kebléhez szoritja a gyermek fejét. — Egy örült sikoltással visszateszi közelebb hajlik... már nem is kellett a szemeket lezárni csukva voltak azok... örökre!

— Szentatyám... fiam, gyermekem! — sikoltott a szegény asszony és zokogva rogyott a kis holttestre.

*

Kis fehér kocsi tol egy cseléd — benne Anikó csipkék, szalagok között. Éppen most térnek be a kapun.

— Menjen odébb egy kicsit, nem látja, hogy be akarok menni — szól durván a cseléd az ott kuporgó rongyos asszonyhoz.

A rongyos asszony némán felkelt s lassan utánok vándorogott.

— Most nem lehet az asszonyommal beszélni, utasítja el őt a cseléd.

— Hol van az a szegény asszony? hangzik egy hang belülről, miért nem szólnak, hogy itt van? — jöjjön csak be.

— Az Istenért mi lelte, miért zokog? Meghalt?... Csak némán intett fejével. A szép szelíd arcú asszony szeme könnyekkel telt meg, mélyen felsóhajtott és felállt.

— Jöjjön szegény asszony, — mondá és a szomszéd szoba ajtaját feltárva bevezette a halvány rongyos anyát — a gyermekéhez.

Ott ült a kis Anikó a puha szőnyegen játékok között s idegenül nézte a sűrű rongyos alakot. Az pedig odarohant felkapta, csókolta össze vissza és zokogott megint...

— Vigye jó asszony... a magáé ismét. Neked pedig kis Anikó egy kis utralalót adok, legyen ezután is tejeckére, puha kalácsra.

Pöstyén. (Park-részlet.)

A Felvidék fürdői és ásványvíz-telepei.

Irta: *Hankó Vilmos dr.*

III.

Magyarország legelőkelőbb és legrégebb fürdőhelyeit hévizek mellett találjuk. A Felvidék kénes hévvízű fürdői közül egyik-másik Magyarország leglátogatottabb fürdői közé tartozik; ezek közül Pöstyén az a magyar fürdő, amelyet legtöbb idegen (átlag 3600 évenként) keres fel.

Pöstyén Nyitra megyében, a Vág kies völgyében fekszik, részint erdős, részint kopár hegyektől körveve. A vasúti állomás helyben van.

Pöstyén páratlan gyógyító tényezői: világhírű iszapja, vize, minden követelést kielégítő berendezése, egészséges ivóvize, tiszta hegyi levegője révén a könnyű és nehéz betegeknek, úgyszintén az üdülőknek egész menedékháza szokott lenni.

A Vág folyam a sétatert északkeleti oldalán két ágra szakad. Ez a két ág a fürdőszigetet zárja be, melyet a sétaterttel híd köt össze. A szigeten buzognak fel a meleg források; itt vannak a fürdők is. A szigeten levő 3 nagy fürdőépület közül különösen az új fürdőház tűnik ki izléses és kényelmes berendezésével. Pöstyénben a sok meleg fürdő mellett hideg fürdőt is használnak. Díszes épülete a Vág fölött emelkedik.

Pöstyén ásványvize 60° C hőmérsékletű hévvíz. Az Új-kút vízben rendkívül gazdag s nagyon sok iszapot termel. A pöstyéni víznek és iszapnak messzi földön ismeretes gyógyíthatása a következő betegségekben van kipróbálva: chronikus izom- és ízületi csúsz, bénulások, vértagok hűdése, csontbántalmak stb.

Trencsén-Teplícet is a Vág folyamnak egyik mellék-völgyében találjuk. A 255 m. magas fürdő-telepet sűrű erdőkkel borított hegyek környezik és védik. Ezen hegyek aljában, a völgyben emelkednek a fürdő épületei; a palotaszzerű lakóházak, a pompás villasorok, a díszes fürdő-épületek, a nagyvárosi szabású vendéglők. A telep házi kútjain hegyi forrásvízvezetékekkel vannak ellátva. A világtás elektromos.

A telep kiválóbb épületei: a főtér déli oldalán emelkedő kastély lakoszobákkal, boltokkal, tükörfürdővel. A kastély udvarán buzog fel az ősforrás, mely a kádfürdőket táplálja s ezenkívül ivókúrára is szolgál. A szanatórium. A Sina-ház lakoszobákkal és a Sina-fürdővel. Ez a fürdő téli használatra is be van rendezve. A keleti stílusban épített pompás Hammam-fürdő, a legnagyobb fényűzéssel berendezett fürdők egyike Európában. A gyógycsarnok. Tovább haladva, egy tisztavízű tóhoz érkezünk. A tó egy részét csónakázásra használják, a másik részén úszó-fürdőt rendeztek be.

A fürdő jól gondozott utcái beleolvadnak a telepet övező nagy kiterjedésű park sétautaiába, melyek bevezetnek az erdőbe. Kedvezőtlen időben az üveggel fedett zárt sétacsarnokban végzik a vendégek sétájukat.

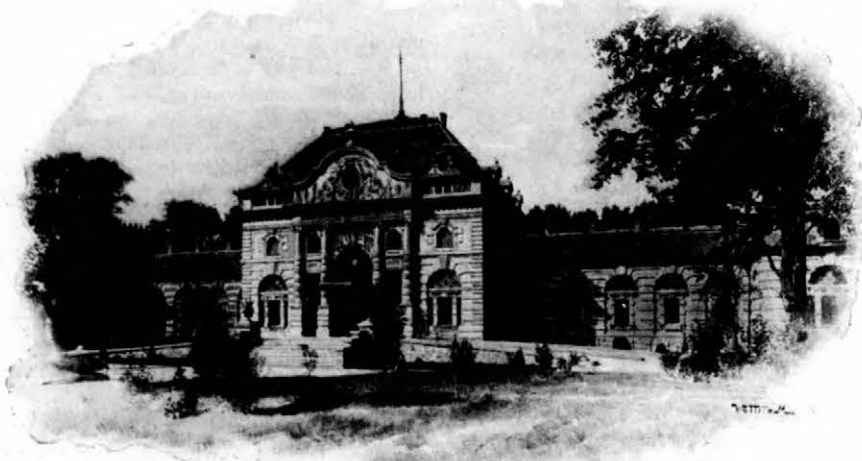
A trencsén-teplíci vizek a legkiválóbb kénes hévizek sorába tartoznak; a két Baden hévvizével teljesen egyenlő rangúak.

Stubnya Turóc megyében, a Zarnovicza patak jobb oldalán fekszik. A telep magassága 518 m. A fürdő vasúti megállóhely. A fürdő épületei: a kétemeletes új lakóház, a kupolával díszített fürdőház, melyet az előbbi épülettel zárt folyosó köt össze, a vendéglő épület, a Kóház és az ezzel összekötött Faház. Ezen épületeket Park veszi körül. A parkból árnyékos fasor vezet a teleptől 10 percznyi távolságra eső fenyes erdőbe.

Az új fürdőházban zuhanyokkal és izzasztó kamrákkal felszerelt tükörfürdő (zöld tükör) s több fürdőszoba van. A kő- és faházból a fehér- és vörös tükörnek nevezett tükörfürdőkbe juthat az ember. Hat forrásnak (hőmérsékletük 41·8° C—46° C) vizét fürdésre, a parkban felfakadót ivó-kurára használják.

A stubnyai hévforrások a következő betegségeket gyógyítják: köszvény, csúsz, hűdések, csontbajok, izzadmányok, bőrbetegségek stb.

Ezek a felvidéki hévvízű fürdők a régi előkelő magyar családoknak kedves nyaralóhelyei voltak. Ezen tetepek tükör-fürdőiben férfiak és nők együtt fürödtek. 1658-ban Wesselényi nádor feleségével Széchy Máriával és másokkal a közös tükörben fürdött; de később annyian gyülekeztek oda a nádor udvarlására, hogy Széchy Mária sem tartotta illendőnek az ott maradást. A fürdőket nem valami mértéktelenen használták; maguk az orvosok is megengedték, hogy aki bírja 3—4 óráig is multhat a vízben. A trencsén-i fürdőben még asztalok is voltak a víz fölött a bassinokban s azokon fogsasz-

Pöstyén. (Új fürdőház.)

Vadvirágok.*

Elégett az enyedi bót,
Kilbe a pirus szappany vót.
Hát ti lányok, mit csináltok?
— Fakón marad az orrátok.

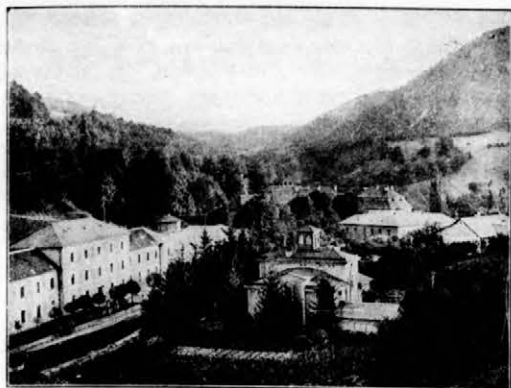
A pálinka nem rozsdás,
Jubli, mint a kárumkudás.
Ha pálinka nem volna,
Részeg asszony se volna,
Nem csetegne, pattogna,
Veretlen megmaradna!

Esteledik, a nap halad,
Tőlem a rózsám elmarad.
Esteledik, a nap nyugszik,
Tőlem a rózsám hűrszúzik.
Gyászba hárjolt az hajnalom,
Nincs szivemben nyugodalom.
Mert elhagyott a kegyetlen.
Verje meg űtet az Isten!
Várj meg, várj meg, te kegyetlen
Mert megver téged az Isten.
Verjen is meg, azt kívánom:
— Szeretetlen társat adjon.
Lelked vele ne nyugodjék,
Bágyadt tested ne aludjék.
Szíved rólam gonduidkózzék...
— Lábiaid akárhul sétáljon.
Szemed minél utánaem járjon.
Szemed akárhkit szeressen.
Szíved engem ne felejtse!

De szeretnék az erdőben fa lenni,
De még ott is tügyfa nevével viselni.
Mert a tügyfa kék lánggal ég füst nélkül,
Az én szívem soha sincsen há nélkül...

Sín a szemem, karzay a szám:
Műst húsulok én igazán!
Jó Istenem, mint húsulok,
Talán hűmben meg is halok.
Mégis júdevet mutatok,
Hogy ne tudják, hogy húsulok.

* Mailand Oszkár székely népköltés-gyűjteményéből.

Vihnye.

tották el reggelijüket, vagy kvaterkázta, koczkát vagy kártyát játszottak a fürdőzők.

A fürdéshez rendszeren hozzátartozott az érvágás és köpölyözés is, amit mértéktelenül és gyakran undorító módon űztek. Nem egyszer a bassin vize utálatos véres lett a sok kibocsátott vértől.

Trencsén vármegyében, a zsolnai vasúti állomástól egy óra járásnyira százados fenyővel borított magas sziklahegyek között fekszik *Rajecz-fürdő*, az u. n. «magyar Gastein». A telep egy katlanná táguló gyönyörű völgyben terül el, melyen pisztrángban, lazacban gazdag kristályvízű hegyi patak törtet le hangos csattogással. A telep épületei a lakóházak, a fák zöldjéből kivillanó villák a fürdőházak és vendéglők.

Az épületeket gyönyörű park veszi körül. Meleg forrásai: a 33° C hőmérsékletű «Gizella» és a 29° meleg «Valéria»-forrás. Nagy gonddal van berendezve Rajecen a hidegvízgyógyító-intézet is; a műveletek benne Kneipp-móddja szerint végeztetnek.

A rajeczi «Gizella»-forrás a női betegségek specifikuma. Kötő levegőjénél, páratlan vizeinél, olcsóságánál fogva a rajeczi fürdő nagyon alkalmas arra, hogy a hosszú munkában elfáradt lélek ott rázza le gondjait, felejtse el bajait, ott pihenje ki fáradalmait s szerezzen új erőt az új munkához.

Vihnye-fürdő a Garamvölgy egyik kies mellékvölgyében fekszik, 310 m. magasan a tenger színe felett. A völgyet tölgy és fenyvesekkel borított hegyek környezik és védik. A fürdői élet középpontja a hársfákkal beültetett csinos sétatér. Itt emelkedik a «régii fürdőház» kétemeletes épülete. A régi fürdőház közelében találjuk az «új fürdőház» díszes épületét. Ezt fedett folyosó köti össze az újabb időben épített kétemeletes lakóházzal.

A vihnyi asványvizek kitűnő vasas hévizek; csodálatos gyógyító hatásukat a női bajoknál, a vérszegénység és sápadtság eseteinél és az idegbetegségeknél évszázados tapasztalatok igazolják.

A Felvidéknek itt felemlíthető előkelő fürdői még: *Szkenő, Gánóc, Lucski, Szliács* stb.

A kontinensen nincs forrás, mely ily magas hőmérséklet mellett annyi széndioxidot és vasat tartalmazna, mint a *szliácsi fürdőforrások*. Ilyen kiváló sajátosságok mellett a szliácsi vizek orvosi értéke is kitűnő. Különösen a vérszegénység, sápadtság, a női bajok azok a betegségek, melyeket Szliács forrásai gyógyítanak.

☛ Az idealizmus már feltámadását őrli s világnézete a napkelet jegyében áll. A gondolkozó s érző emberek kidörzsölik szemeikből az álmat s úgy érzik, hogy az élet vágya átbizsereg rajtuk s jelentkezik az alakító géniusz szenvedélye. E szenvedély boldogít, szép világot lát, mert mindenütt az egészet látja s a látszaton túl a lelket keresi.

☛ A szép, harmonikus egyéniség az emberi élet műremeke. Mint ahogy a csira szárba, lombba, virágba vágyik: úgy vágyik az ember egyéniségbe. A szép egyéniség a legszebb, amit elérni lehet. Az kifejeződése a világnézetnek, az virága az életnek, az zenéje az öntudatnak, az megtestestülése a láthatatlannak.

Prohászka O.

Trencsén-Teplicz.

☞ Rákosi Jenő. ☞

Vagy talán ezt a címet kellett volna használnunk: a *Budapesti Hirlap*? Merthogy arról akarunk itt megemlékezni, hogy ez a nyelvében és lelkében izig-vérig magyar újságunk gyönyörű diadalünnepet ült Pünkösöd vasárnapján. Negyedszázados jubileumot. És komoly, munkás nagy multjához méltón, ezt is gyönyörű nagy munkával: 248 oldalra terjedő ünnepi szám kiadásával cselekedte.

De hiszen a név itt mindegy. Jobban mondva: = egy. Már tudniillik ez a két név: *Rákosi Jenő* és a *Budapesti Hirlap* neve. Elválaszthatatlan összeforrott fogalom minden litterátus és újságolvasó magyar ember gondolatában. És egyszerűen egyik legragyogóbb fejezete az új magyar irodalom és újságírás genezis-könyvének.

Ezt a nagyszerű fejezetet biblikus színekkel valahogy ilyenformán kellene rajzolni:

— Kezdetben vala a vándorbot. Ez pedig ott termett valahol a szép Dunántúl áldott őstelevényében. Ama dústermésű és históriai talajon, ahol első magyar királyunk alapozta kővárát és a magyar alkotmány bástyáit. Ahol az Árpád-királyok koronázó városa emelkedék. Ahol hajdanta Zrínyi Miklós harcolt és énekelt. Ahol életet s ihletet nyertek a Kisfaludyak, Berzsenyi, Vörösmarty és Jókai. Ahol Deák Ferencz tanulta a jogot és törvényt.

Ott termett tehát az a vándorbot, valamelyik somogyországi pusztán. És onnan vezetett el egy fiatal embert a messze nagyvárosba.

Száz veszély, ezer akadály tornyosult a fiatal ember elé és felette igen keserves vala az ő útja, mivelhogy nem vala semmi egyéb az ő kezében (sem pedig len tarsoyában), hanem csak az az árva egyszál vándorbot... Ám a poros, kopott köpenyeg alatt az ifjú vándor szívében, lelkében, elméjében csodás nagy erők lakozának. Olyan csodás, nagy erők, amelyek előtt sorra porba hullt minden akadály és amelyektől, csodák csodájára, egyszerre csak életet nyert az a görcsösen szorongatott pusztai vándorbot. Gyökeret vert a nagyváros rideg, meddő földjében, rügyet, lombot, virágot hajtott, terebélyes nagy fává izmosult, gyümölcsöt termelt és nemes magvakat hullajtott a sívó homokba és e magvakból a nagy magyar jövőndő gyönyörű palántái zsendülének...

De ezt a nagyszerű fejezetet majd a jövő magyar irodalomhistorikus hivatott tolla rajzolja meg ilyenképpen. Mi itt, a heti krónika szűkre szabott keretében csak azt mondjuk el most röviden, hogy az a fiatal ember, ezelőtt negyvenhárom esztendővel: *Rákosi Jenő* volt és annak a vándorbotnak egyik gyönyörű és hatalmas hajtása: a *Budapesti Hirlap*.

Az 1863-ik esztendő végén került föl Rákosi Jenő a fővárosba, mint teljesen a maga erejére utalt fiatal gazdatiszt. Az első években rendületlen kitartással addig hiányos tanulmányait végezte be, a kenyérkeresés verejtékes munkájától ellopott óráiban pedig lelke titkos szerelmének, az irodalomnak áldozott. A következő évben, egyéb munkái mellett már megírta «Aesopus»-át, ezt a gyönyörű, elmés és a magyar színműírás történetében új irányt nyitó vigjátékot. Ettől kezdve minden idejét és tehetségét az irodalomnak szentelte s mint költő, hirlapíró, majd a Népszínház igazgatója rohamosan haladt a dicsőséggel megkezdett pályán előre.

A Budapesti Hirlapot 1881-ben alapították meg a Pesti Hirlap szerkesztőségéből kivált újságírók, élükön *Csukási Józseffel*, aki *Rákosi Jenő*t hívta szerkesztő társul maga mellé. *Rákosi* a Népszínház igazgatói székéből örömmel tért vissza első szerelméhez, az újságíráshoz s viruló munkakedvvel, lángoló lelkesedéssel, nagy talentuma minden erejével vette kezébe a fiatal lap vezetését, melynek írói gárdájában olyan nevek voltak, mint *Kaas*

Ivor báró, *Rákosi* Viktor, *Balogh* Pál, *Bevényi* László, *Szokolay* Kornél. A kiadóhivatal vezetője szintén egy minden ízében rátermett férfiú: *Zilahi* Simon, aki az anyagi ügyek vezetésében ma is diadalmas munkatársa a szellemi vezérnek.

1881 június 16-án jelent meg a Budapesti Hirlap első száma s beköszöntőjében ezt mondta: «Vezéreszménk a magyarság terjesztése és fejlesztése, nemzeti érdekeink védelme és előmozdítása minden irányban. Igyekezni fogunk egy jó magyar lapot csinálni.»

A magyarság szent jelszavát írta tehát zászlajára a *Budapesti Hirlap*. Ezt a zászlót mindjárt a lap megindulása után a neve nimbuszánál és talentuma erejénél fogva a vezetésre legméltóbb és leghivatottabb férfiú, *Rákosi Jenő* ragadta kezébe. És fanatikus hittel, rendületlen hűséggel tartotta azt mind e mai napig, jó és rossz napokban, szélsőségekben és viharban egyaránt! A feléje hangzó hozsánna el nem szédítette, a gúny és kishitőség meg nem tántorította sem a harc tüzeiben, sem a diadal verőfényében, soha egy pillanatra sem. Tisztán látó tekintetét irányítva csak messze, ideális magaslatokban ragyogó vezérsillagára — a független és erős nagy Magyarországot történelmi hivatására — vitte zászlaját diadalról diadalra előre.

És e zászló alá büszke örömmel sereglettek a lelkes katonák, az az egyre szaporodó és erősödő gárda, melynek soraiban íróink és hirlapíróink színt-javát találjuk. Mert *Rákosi Jenő* oldalán s az ő eszményeiért büszkeség és öröm szolgálni minden magyar írónak. Nemcsak vezére: atya és tanítómestere is volt ő mindig munkatársainak. Hitét, tudását átárasztotta az ő lelkükbe is. Találón és igazán írja róla a jubileumi számban nagyérdemű munkatársa, a Budapesti Hirlap ez idő szerint való felelős szerkesztője s a magyar hirlapírói gárda egyik büszkesége, *Csajthay* Ferencz: «Az ő lelkének egy-egy sugara, inspirációja e lap minden megnyilatkozása, még akkor is, ha nem az ő tollából jó. Akik körülötte vagyunk, ha van bennünk tehetség, ő ébresztette fel; ha eszmék és eszmények harcossáink érezzük magunkat, ő avatott fel bennünket azokká; ha szellemi köztársaságnak nevezhetjük munkatársaink seregét, ő a vezérszelleme, a lobogója ennek a köztársaságnak.»

És lelkesedéssel sereglett a *Budapesti Hirlap* lobogója alá a magyar közönség is. Mert eszményeinek kultuszát, nyelvének zenéjét, szívének dobbanását érezte hasábjain. Igéretét becsülettel beváltotta: magyar újság volt és maradt formában és lélekben mindenkor. Ezért szerette meg magyar író és magyar közönség egyaránt s ezért száll felé most örömmel mindenjünk örömteljes üdvözlése!

Köszöntjük a jubiláló újságot, a diadalmas vezért és derék gárdáját!

Ör.

Nekünk, a «*Magyar Világ*»-nak, kétszeresen kedves alkalom ez a jubileum őszinte érzéseink nyilvánítására. Azt a messzeható, szép nemzeti eszmét, melynek mi szívére harcosaiav szegődtünk, a magyar liturgia ügyét szintén *Rákosi Jenő* írta föl először a *Budapesti Hirlap* hatalmas zászlajára és a magyar görög katolikusok líó óhajlásának az ő erős szava adott már többször messzire hallatszó hangot. A «*Magyar Világ*» első lépéseit is ragyogó tollának nagy erejével segítette és azóta is szeretettel kíséri törekvéseiket. Ezért is — a magyar görög katolikusok nevében — hálával tesszük le e szép ünnepen hódolatunk szívény koszorúját *Rákosi Jenő* íróasztalára és őszinte szívvel kívánjuk, hogy erről az íróasztalról minél több dicsőség sugározzon még szíjjel a magyar nemzetre és minél több öröm és boldogság áradjon vissza a nagy céljai felé haladó nemzet szívéből *Rákosi Jenő*re!

A «*Magyar Világ*» szerkesztősége.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Székelgyűjtés. E cím alatt Mailand Oszkár, a Kisfaludy Társaság megbízására, egy garmada harmatos, üde vadvirágot gyűjtött össze a székel népköltészet terméséből. Úttörő munkát nem végzett e téren, mert a székel népköltés sok gyöngyét már ismerjük Kriza János, Orbán Balázs, Benedek Elek és Sebesi Jób gyűjteményeiből. De azért Mailand is még mindig gazdag aratással tért vissza a székel Mezőségről, a Küküllő és Nyárad-vidék halmos-bérczes tájáról, bizonyosságul annak, hogy a székel néplélek dúsan termette mindenkor a költészet virágait. A könyvéhez írott bevezető tanulmányban panaszkodik Mailand, hogy a népdal, népmese egyre pusztul, «a művelődés nyomában járó új eszmék, új irányok a nép lelkét átalakítják s a néplélek individualitása rohamosan olvad fel a civilizációnak mindent egybeolvasztó kohójában». Így van. A vonatok dübörgő zaja, a gyárkérmények füstje hadat üzent a délibábos pusztaság és a lombkoszorús hegyvidék vadon költészetének. Már Tompa Mihály elégít írt erről. De az elégia itt mit sem használ. Össze kell gyűjteni a népköltészet még élő termékeit, meg kell menteni, ami még menthető, mert a népköltészet mindenkor üde, felelősségteljes kútforrása lesz a lankadók, sorvadt nemzeti irodalomnak. Ezért végzett, ha nem is úttörő, de érdemes és értékes munkát Mailand Oszkár is, aki nagy szorgalommal és szeretettel állította össze ezt a gyűjteményt. A székel néplélek sok irányú megnyilatkozása tárul elénk e többnyire apró, röpké dalokban, balladák versekben. Dévaj gúny és vastag csúfolódás, játszi tréfa, majd szelid borongás váltakoznak e természetesen, erőltettség nélkül, mégis kedvesen, zengzetesen csendülő strófákban. A székel néplélek egész világát tükrözi vissza ez a könyv, melyet haszonnal és gyönyörűséggel forgathat a néplélek kutatója és a költészet minden kedvelője. A gyűjtemény egyes szakaszaihoz a gyűjtő jegyzeteket írt, melyekben a táj-szavakat magyarázza és érdekes összehasonlításokat tesz az egyes vidékek költői termékei között. Az értékes munka az Athenaeumnál s a Kisfaludy Társaság kiadásában jelent meg, mint a «Magyar népköltési gyűjtemény» VII. kötete. Ára 6 korona. — Lapunk más helyén közlünk virágaiból egy bokrétát.

A Budapesti Hírlap munkatársai. Negyedszázados jubileuma alkalmából érdekesnek tartjuk, hogy bemutassuk olvasóinknak a Budapesti Hírlap munkatársainak teljes névsorát. Ime, azok az írók, akik névvel vagy névtelenül napról-napra, tehetségük és ambíciójuk legjavával szolgálják a «B. H.» nagy közönségét: *Alexander Bernát dr.* (egyetemi tanár, a kiváló filozófus és esztétikus). *Barna Izidor* (a magyar újságírói gárda egyik legragyonzóbb fegyverzetű katonája, az «Esti Újság» szerkesztője). *Balázs Ignác dr.* (a törvénytudós rovat vezetője). *Berényi László* (a közgazdasági rovaté, a lapnak már alapításakor is munkatársa). *Béla Henrik, Bihari Imre* (politika és országgyűlési rovat). *Csajthay Ferenc* (felelős szerkesztő). *Csapódi István dr. Csiky János* (jeles fiatal zenekritikus). *Edvi Illés Károly dr.* (vezércikk). *Gerő Lajos. Jancsó Benedek* (vezércikk). *Kern Aurél* (a kitünő komponista, irodalom és művészet). *Kiss Gyula. Koffler Károly dr. Sz. Kovách Gyula* (a szerkesztőség titkára, jeles fiatal poéta). *Lengyel Laura* (tárca). *Malonyay Dezső* (műkritikus és tárcaíró). *Molnár Gyula. Németh József. Nemeskéri Kiss József* (jeles fiatal novellista). *Pesta Frigyes. Rákosi Béla dr. Rákosi Endre. Rákosi Viktor* (orsz. képviselő, «Sipulusz», a geniális humorista, a «Kakas Márton» szerkesztője). *Révész Gyula* (napi hírek). *Rózsa Károly. Sajó Aladár* (a neves novellista). *Sebestyén Károly dr.* (kitünő esztétikus). *Somogyi Ede* (nyelvtudós). *Szabó László* (irodalom). *Szöllösi Zsigmond* (a népszerű tárcaíró). *Tordai Adorján* (segédszerkesztő). *Vasskó Elemér. Zilahy Kiss*

Béla (a kitünő történeti tárcaíró). A kiadóhivatalt igazgatója *Zilahy Simon* (a népszerű «Zilahy bácsi»), helyettese *Zilahy Dezső*.

Szobrok és emléktáblák. Szép ünnepe lesz jun. hó 17-én Érsekújvár városának. Ekkor lepezik le Kossuth Lajosnak a város főterén felállított szobrát és Czuczor Gergelynek, Nyitrai megye költő-fianak szobrát. Ugyanekkorra készítteti el a város II. Rákóczi Ferenc és vitéz kurucz generálisai Bercsényi Miklós és Vak Bottyán emléktábláit, melyek ama dicső harcokra emlékeztetnek, miket a hajdan nagyfontosságú érsekújvári vár körül vívtak a hős kuruczok kétszáz évvel ezelőtt. Az ünnepi beszédet a kurucz világ nagynevű historikusa s a város díszpolgára *Thaly Kálmán* mondja. Megjelenését *Apponyi Albert* gróf és *Kossuth Ferenc* is megígérte.

Pályázat Pálmay-darabra. *Pálmay Ilka*, a magyar operett-színpad büszkesége, tengerentúli útjáról visszaérkezvén, most újabb hódító útra indul. Ezúttal azonban nem megy olyan meszire, csak a Vigszínházig. Ott fog az ősszel vendégszerepelni s ez alkalommal a saját darabjában akar fellépni. Azért ezer koronás pályázatot hirdet egy olyan énekes darabra, melynek főszerepe az ő művészi egyéniségének megfelelően. A pályázat feltételei a következők: 1. Kívánatik egész estét betöltő olyan énekes színmű, vígjáték, életkép vagy bohózat, a melynek női főszerepe *Pálmay Ilka* művészi egyéniségének megfelelően. 2. A pályanyertes darab a jövő színházi évadban a Vigszínházban fog először színekerülni és *Pálmay Ilka* fentartja magának a pályanyertes darabon kívül a pályázatban résztvevő bármely más darab előadási jogát is. 3. A pályanyertes darab megnevezéséről *Pálmay Ilka* maga gondoskodik. 4. A pályanyertes darab tulajdonjoga — a 2. pontban említett előadási jog megszorításával — a szerzőé. A szövegírónak járó szokásos tantiémek szintén a nyertes darab szerzőjéit illetik meg. Ugyanez áll azokra a darabokra is, a melyek a pályanyertes darabon kívül *Pálmay Ilkával* színekerülnek. 5. A pályázók darabok közül maga *Pálmay Ilka* választja ki a neki legmegfelelőbb darabot és a pályadíjat maga ítéli oda. 6. A jelölés pályaművek legkésőbb 1906 szeptember hó 1-ig küldendők be a «Magyar Színpad» szerkesztőségének címére (Budapest, VI., Teréz-körút 38. szám). A pályázat eredményét 1906 szeptember 15-én hirdetik ki és a pályadíjat a pályanyertes mű szerzőjének vagy meghatalmazottjának a «Magyar Színpad» szerkesztőségé fizeti ki.

Szilágyi Dezső beszédei. A kerepesi temetőben van egy sír, a melyben Magyarország egyik legnagyobb államférfia pihen. Ez a sír — *Szilágyi Dezső* sírja — még mindig pusztá, jeletlen. Az a dacos, hatalmas talentum, aki sohase kért senkitől semmit, most ime kikélt sírjából s a mit a gyorsan felejtő és hálátlan kor elmulasztott, maga emel magának emléket, aere perennius . . . Mert ilyen emlék lesz az őt követő, mely *Szilágyi Dezső* beszédeit fogja tartalmazni s a melynek első kötete most jelent meg az Athenaeum kiadásában. A gyűjteményt *Vihar Béla* és *Fayer Gyula dr.* szerkesztik. E most megjelent első kötetbe *Fayer Gyula* gyűjtötte össze a nagy debatter ama beszédeit, melyeket a közös ügyekről, a heti kérdéssről és a Tisza—Széll-féle kiegyezésről mondott. Minden beszéd *Szilágyi* hatalmas államférfiúi talentumának és mélyen járó, magvas jogászi gondolkodásának nemes bélyegét viseli. Sokáig és sokan fogtak tanulni tőle politikusok és jogászok egyaránt tanulni. Már csak azért is több hála és kegyelet illetné meg emléket. — A könyv ára 9 korona.

Fürdők és nyaralóhelyek. A *Fodor Oszkár dr.* szerkesztésében évenként megjelenő ily című fürdő—kalauz X. kiadása hagyta el most a sajtót s a szerkesztőségben (Budapest, József-körút 11.) ingyen megkaphatja minden érdeklődő. Az ügyesen szerkesztett fürdőismertető ugyanazt hangoztatja, a mit a «Magyar Világ» hasábjain, lapunk kitünő dolgozóitára, *Hankó dr.* hangoztatja, hogy a magyar fürdők és üdülőhelyek, úgy természeti szépségük, mint gyógyító hatás dolgában bátran kiállják a versenyt a leghíresebb külföldi fürdőkkel, sőt nem egy tekintetben felül is mulják azokat. Nincs tehát semmi szükség többé arra, hogy a magyar milliók, nyaralás és üdülés czimén, külföldre vándoroljanak. A hasznos könyvecskét részletes útmutatók és szép illusztrációk díszítik.

Dr. Katona Lajosnak mult számunkban közölt «Pünkösöd» cz. cikke végén a «nyulta» helyett «nyult» olvasandó.

A HÉTRŐL

Szobrot Vasvári Pálnak. A szívek kegyelete már vési-faragja azt a szép, büszke szobrot, amely Nyírvasvári község főterén a magyar szabadságharc egyik nemes alakjának, Vasvári Pálnak örök dicsőségét fogja hirdetni. Felhívásunkra, melyet a magyar közönséghez, de főként a magyar görög-katolikus társadalomhoz intéztünk, szerteszét az országban visszhang támadt és büszkén jelentjük, hogy a Vasvári Pál-szoborra már gyűlnek az adományok. Eddigi gyűjtéseink a következők:

Mult számunkban feltüntetett összeg	120 K
Ujabb adakozások:	
Dr. Bukovszky György	2 K
Orosz Pál	2 „
Markos György	2 „
Szuchy János	1 „
Guthy Tódor	1 „
N. N.	1 „
Hugecz Pál	1 „
Tóth János	1 „
összesen:	131 K

A m. kir. Ferencz József nevelőintézet sportünnepé.
A legnemesebb sport a testi erők nevelése, mert a test ereje, fejlettsége, szívóssága teszi egészségessé a lelket a Ferencz József-nevelőintézetet, kiválték annak kormányzóját, Demeczky Mihály udvari tanácsost és a sportklub vezető-tanárát, az idegen származású, de nyelvben és gondolkodásában magyarrá vált Schäfer Vilmost nem lehet eléggé megdicsérnünk, hogy a legelőkelőbb magyar nevelőintézetben olyan gondos előkészítésben részesítették a legnemesebb testező sportokat. Élénk tanúbizonysága volt ennek a Ferencz József-nevelőintézet szokásos évi atlétikai versenyére, mely a mult napokban folyt le az intézet versenypályáján. Az ifjak nemes vetélkedését nagyszámú előkelő közönség nézte végig. A kedves sportünnepet a katonazenekar Rákóczi indulója vezette be, amelynek hangjai mellett 30 fiatal általa vonult föl az intézet zászlója alatt. Majd megkezdődött a verseny, a melynek során Baross Endre a tornázásban, Bethlen Béla gróf a diszkosz- és gerelydobásban és Kállay Miklós a magasugrásban ért el szép eredményt. Az atlétikai verseny részletes eredménye a következők:

50 méteres síkfutás. Első: Kállay Miklós; második Baross Endre.

Diszkoszdobás. Első: Bethlen Béla gróf, 29 méter és 75 centiméter; második: Baross Endre, 24 méter és 60 centiméter.

Magasugrás (junior). Első holtversenyben: Zunter Ferencz és Serényi László gróf.

Tornázás. Első: Baross Endre; második: Bohus István báró. Magasugrás (senior). Első Kállay Miklós, egy méter és 56 centiméter; második: Baross Endre, egy méter és 50 centiméter. Súlydobás. Első Keglevich Pál gróf, kilenc méter és 60 centiméter; második: Hauptstummer Ágost báró; harmadik: Bethlen Béla gróf.

50 méteres síkfutás (junior). Első: Zunter Ferencz; második: Serényi László gróf.

Gerelydobás. Első: Bethlen Béla gróf, 28 méter és 75 centiméter; második: Baross Endre, 26 méter és 80 centiméter.

Negyedangol mértföldes síkfutás. Első: Keglevich Pál gróf; második: Kállay Miklós.

A verseny után Demeczky Mihály udvari tanácsos, az intézet kormányzója, lendületes beszédben köszönte meg Schäfer Vilmosnak, az intézet tanárának a verseny lelkes rendezését és átnyújtotta neki az ifjúság ajándékát, egy hatalmas babérokoszorút. Majd az ifjakhoz intézett lelkesítő szavak után kiosztotta a nyerteseknek a díjakat.

A Beketow-cirkuszban esténként a közönség nagy érdeklődése mellett mutatja be Pernelle francia zoológus 40 szelídített krokodilusát, amelyek közül egyet mutatványai végén a porondra tesz ki, hogy a közönség közvetlen közelből szemlélhesse. Rendkívül tetszenek a Francois nevű szép villámugró nők is. A Villand testvérek, a közönség kedvencei bohókás játékkal továbbra is biztosítják maguknak a közönség tetszését és nem kis részük van abban, hogy a cirkusz művészeinek mutatványait mindennap számos és előkelő közönség nézi végig.

Dr. Vojtovics József. Ezt a nevet a királyi kegy sugara aranyozta be a mult héten. Dr. Vojtovics Józsefet, az eperjesi szeminárium rektorát ugyanis Ő Felsége a királyi kanonokká nevezte ki. Hogy ez a magas kitüntetés

minő kiváló férfiút ér, arról ékesszólóan beszélnek azok a nagyszabású kulturális eredmények, amelyek dr. Vojtovics József nemes munkálkodását végig kísérik. Az eperjesi egyházmegye egyik legnagyobb tehetségű papja. Életének minden mozzanatát egy nemes, kikristályosodott életcél színes sugártörését mutatja. Már diák korában feltűnt és püspökének már akkor magára vonta figyelmét. Theologiai tanulmányainak befejezése után Dr. Vályi János püspök az aulába magához vette és fogalmazóvá nevezte ki, ahol a főpásztornak mindenben nagy segítségére volt. Latinul úgy fogalmazott, mint magyarul. A hercegprímáshoz, vagy a pápához intézett felterjesztések legnagyobb része az ő ragyogó tollából került ki. Innen csakhamar az eperjesi görög katolikus középiskolai internátus élére került s mint igazgató az intézetet rövid idő alatt magas színvonalra emelte. E mellett még mint az ottani görög katolikus papnevelőintézet tanára is működött. Erdeminek elismerésül címzetes kanonok lett s mint ilyent a püspök kinevezte a jelzett szeminárium rektorává és egyházmegyei főtanfelügyelőjévé. Ez utóbbi minőségében rendkívüli szolgálatakat tett a Magyar tanügynek. Bejárta az egész egyházmegyét — személyesen győződött meg arról, hogy hol a hiány, a mely sürgős orvoslásra szorult. Modern iskolákat építtetett. A tanügynek jó képzettségű erőket adott. Legnagyobb érdemeit a tanügy terén szerezte. A felvidéknek minden nagyobb kulturális mozgalma az ő nevéhez fűződik s ebben a minőségében érte most újabb kitüntetés, amikor Ő Felsége az eperjesi káptalan-nal megüresedett ifjabb kanonokságot neki adományozta. Magas és megérdemelt kitüntetés alkalmából melegen köszöntjük a jeles egyházi férfiút.

Egyúttal örömmel jelezzük, hogy *Hodobay Andor* Amerikában élő «apostoli vizitator» éneklő kanonokká nevezetett ki. Az új kanonok érdemeit feleslegesnek tartjuk ezúttal ismertetni, elég, ha a sok közismert érdeme közül azt emeljük ki, hogy mint apostoli vizitator, tőlünk messze, túl az Océánon, valóságos missiót teljesít. Éber gonddal és odaadással örökdió a fölött, hogy idegenbe szakadt véreink vallásukban és hazafias érzésükben hozzáink hűek maradjanak. Ugyancsak az alkalmossal előléptek még *Bacsinszky Ágost* és *Mizsicsko József* kanonokok.

A Magyar Görög Katolikusok Egyesületének helybeli és vidéki tagjai folyó hó 7-én a szokásos évi nagyobb tanácskozásra gyűltek egybe. Az eszmecsereben gazdag gyűlést a «Szent István-Társulat» dísztermében tartották meg. Az értekezleten a hivatalos megnyitás előtt Szabó Jenő főrendiházi tag szólat fel elsőnek a vezetés megokolással azt indítványozta, hogy a gyűlés megszervezését dr. Rabár Endre közjegyző, ügyvivő igazgató bizassék meg. A rokonszenves indítvány általános helyeslésre talált, mire Rabár Endre megköszönte a bizalmat, zajos eljenzés közt elfoglalta az elnöki széket s a gyűlést megnyitotta. Magas szárnyalású, tartalmas beszédben kifejtette az «Egyesület» célját és nagyszabású fontosságát. Kiemelte és lelkesedéssel hangsúlyozta mindazokat a szemelőtt tartandó fontos eszközöket s körülményeket, a melyektől az «Egyesület» felvirágoztatása várható. Mi a magunk részéről különös fontosságot tulajdonítunk a gyűlésen elhangzott indítványok közül annak, a mely a vidék nevezetesebb gócpontjain egy «szervező-bizottság» létesítését ajánlja s a melynek hivatása az volna, hogy minél szélesebb körökben terjessze és behatáon megismertesse az «Egyesület» humanisztikus horderejét, kulturális törekvéseit s hogy időről-időre kimerítő tisztelettel adjon mindazon mozgalmakról, a melyek a messze fekvő vidékekről sokszor csak nagyon későn, legtöbb esetben pedig egyáltalán nem jutnak el a fővárosban élő vezetőkörök tudomására. Az «Egyesület» fejlesztése érdekében ezúttal túlnyomó számban a vidéki tagok szólaltak fel. Érdekes eszmecsere folytattak e tárgy körül *Répassy György* eperjesegyházmegyei kanonok, dr. *Szabó Simon* szentszéki ülnök, *Orosz Pál* és *Grigási Gyula* esperesek. Az érdekesebb indítványok részletesebb ismertetését lapzárta miatt a jövő számban fogjuk adni.